ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

ΑΡΙΘ.: 315/14 Βλέπετε το πλήρες κείμενο

Είδος Εγγράφου: ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Αρχή έκδοσης: ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ (ΠΡΑΞΕΙΣ)-ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΜΗΜΑ Ι

ΦΕΚ:

Μέγεθος κειμένου: 69 KB

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ Ι

ΠΡΑΞΗ 315/2014

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ

Αποτελούμενο από τη Σύμβουλο Κωνσταντίνα Ζώη, ως Πρόεδρο, και τα μέλη Αριστοτέλη Σακελλαρίου, Πάρεδρο και, κωλυομένων των λοιπών Παρέδρων, Σωτήριο Μπακέα, Εισηγητή (εισηγητή).

Συνήλθε στην αίθουσα του Καταστήματός του, που βρίσκεται στην Αθήνα, στις 30 Σεπτεμβρίου 2014, για να αποφανθεί επί της διαφωνίας που ανέκυψε μεταξύ της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο ... - ... και του Δήμου ... - ..., αν πρέπει να θεωρηθεί το 849, οικονομικού έτους 2013, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δήμου.

Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

και

έλαβε υπόψη

Την 18/27.1.2014 έγγραφη γνώμη του Παρέδρου στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας Γεώργιου Παπαϊσιδώρου, σύμφωνα με την οποία το χρηματικό ένταλμα πληρωμής δεν πρέπει να θεωρηθεί.

Σκέφθηκε κατά το νόμο

Ι. Η Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο ... - ... αρνήθηκε, με την 92/31.12.2013 πράξη της, να θεωρήσει το 849, οικονομικού έτους 2013, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δήμου ... - ..., ποσού 17.220 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.), που αφορά στην καταβολή αμοιβής στον δικηγόρο …. για την εκπροσώπηση του Δήμου σε δικαστικές υποθέσεις ενώπιον των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων. Κατ` εκτίμηση του περιεχομένου της πράξης επιστροφής, η Επίτροπος αρνήθηκε τη θεώρηση του χρηματικού εντάλματος για τους ακόλουθους λόγους: α) δεν αιτιολογείται η αναγκαιότητα της ανάθεσης των επίμαχων υποθέσεων, καθώς δεν προκύπτει η ειδική φύση τους, λόγω της οποίας απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία που διαθέτει ο φερόμενος ως δικαιούχος δικηγόρος και όχι ο υπηρετών στον Δήμο δικηγόρος με πάγια αντιμισθία (άρθρα 72 παρ. 1 εδ. ιε΄ ν. 3852/2010), β) δεν αιτιολογείται η καταβολή αμοιβής στον φερόμενο ως δικαιούχο κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων (άρθρο 281 παρ. 3 ν. 3463/2006), γ) δεν επισυνάπτονται τα δικαιολογητικά των δικηγορικών εργασιών (δικόγραφα, προτάσεις, γραμμάτια προείσπραξης), από τα οποία να προκύπτει η παροχή των εργασιών και το ακριβές ποσό της δικαιούμενης αμοιβής (άρθρο 25 β.δ. 17.5/15.6.1959). Ο Δήμος ... - ..., με το 94671/31.12.2013 έγγραφο του Αντιδημάρχου Οικονομικών, επανυπέβαλε για θεώρηση το ανωτέρω χρηματικό ένταλμα, συνυποβάλλοντας πρόσθετα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων υποστηρίζει τη νομιμότητα της εντελλόμενης δαπάνης. Η Επίτροπος όμως ενέμεινε στην άρνησή της να το θεωρήσει, με αποτέλεσμα να ανακύψει διαφωνία, για την άρση της οποίας νόμιμα απευθύνεται στο Κλιμάκιο αυτό, με την από 20.1.2014 πράξη της, σύμφωνα με το άρθρο 32 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α` 52) και την ΦΓ8/22043/4.4.2012 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Β` 1213).

ΙΙ. Ο νέος Κώδικας Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α΄ 27/27.9.2013), που ισχύει ως προς το θέμα των δικηγορικών αμοιβών από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (27.9.2013), σύμφωνα με τα άρθρα 165 και 166 αυτού, ορίζει στο άρθρο 57 ότι: «1. Ο δικηγόρος δικαιούται να λάβει αμοιβή από τον εντολέα του για κάθε εργασία του, δικαστική ή εξώδικη ...», στο άρθρο 58 ότι: «1. Η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία με τον εντολέα του ή τον αντιπρόσωπό του. 2. Η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει είτε όλη τη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή ειδικότερες πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσης νομικές εργασίες, δικαστικές ή εξώδικες. 3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα επόμενα άρθρα του Κώδικα, με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης και, σε περίπτωση που το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα και δεν ορίζονται στις

διατάξεις του Κώδικα, με βάση τις αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού. ...», στο άρθρο 63, με τίτλο «Καθορισμός αμοιβής με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης», ότι: «1. Η αμοιβή, σε περίπτωση μη ύπαρξης έγγραφης συμφωνίας, καθορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης ως εξής: Ι. Η αμοιβή για τη σύνταξη κύριας αγωγής ορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της αγωγής όπως παρακάτω: α) 2% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι το ποσό των 200.000 ευρώ. β) 1,5% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται από το ποσό των 200.001 ευρώ μέχρι 750.000 ευρώ. γ) 1% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται από το ποσό των 750.001 ευρώ μέχρι 1.500.000 ευρώ. ... 2. Εάν το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα η αμοιβή υπολογίζεται με βάση το Παράρτημα Ι του Κώδικα. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, μετά από γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, οι αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα, επανακαθορίζονται ανά τριετία. ...», στο άρθρο 68 ότι: «1. Για τη σύνταξη προτάσεων κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, η αμοιβή του δικηγόρου του εναγόμενου είναι ίση με την αμοιβή της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του Κώδικα και του δικηγόρου του ενάγοντος ορίζεται στο μισό της αμοιβής αυτής. ... », στο άρθρο 69 ότι: «1. Για τη σύνταξη προτάσεων στην πρώτη συζήτηση ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, η αμοιβή των δικηγόρων όλων των διαδίκων είναι διπλάσια από την αμοιβή που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 68 του Κώδικα. ...», στο άρθρο 166 παρ. 2 ότι: «Από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταργείται ο Κώδικας περί Δικηγόρων, όπως αυτός έχει κυρωθεί με το ν.δ. 3026/1954 (Α' 235)» και στο Παράρτημα Ι του Κώδικα, όπως αυτό ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 7 παρ. 14 του ν. 4205/2013 (Α΄ 242/6.11.2013), ορίζεται ότι η αμοιβή επί αγωγής ενώπιον του Ειρηνοδικείου κατά τη διαδικασία μικροδιαφορών είναι 64 ευρώ (χωρίς να διακρίνονται επιμέρους αμοιβές για παράσταση και προτάσεις), για παράσταση επί αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κάθε είδους ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου είναι 134 ευρώ και για προτάσεις (σημείωμα) 102 ευρώ, για παράσταση επί αγωγής με αντικείμενο από 90.000 έως 235.000 ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου κατά την τακτική διαδικασία είναι 171 ευρώ, για παράσταση ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου για τον καθορισμό τιμής μονάδας επί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης είναι 96 ευρώ, για παράσταση επί αγωγής έως 350.000 ευρώ ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου είναι 235 ευρώ, για παράσταση ενώπιον του Εφετείου είναι 192 ευρώ και για παράσταση επί αίτησης ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου είναι 256 ευρώ. Με τις ανωτέρω διατάξεις του νέου Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013) θεσπίστηκε καθεστώς συμβατικής ελευθερίας

μεταξύ εντολέα και δικηγόρου σχετικά με τον προσδιορισμό του ύψους της δικηγορικής αμοιβής και καταργήθηκε το προϊσχύον καθεστώς των υποχρεωτικών ελάχιστων αμοιβών, που προβλεπόταν από διατάξεις αναγκαστικού δικαίου (βλ. τις διατάξεις του καταργηθέντος Κώδικα περί Δικηγόρων, ν.δ. 3026/1954, Α΄ 235, καθώς και τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 6 του ν. 3919/2011, Α΄ 32). Ωστόσο, διατηρήθηκε, ως ενδοτικό δίκαιο, ο νομοθετικός προσδιορισμός δικηγορικών αμοιβών για την παροχή δικηγορικών εργασιών, σε περίπτωση που δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία μεταξύ δικηγόρου και εντολέα. Ειδικότερα, εφόσον δεν υπάρξει συμφωνία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται, σε περίπτωση που το αντικείμενο της δίκης αποτιμάται σε χρήμα και για όσες εργασίες προβλέπονται στα άρθρα 64 επ. του Κώδικα, με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης (βλ. τις ποσοστιαίες αμοιβές των άρθρων 68 παρ. 1, 69 παρ. 1 και 63 παρ. 1 του Κώδικα για τη σύνταξη προτάσεων εναγομένου επί αγωγής με χρηματικό αίτημα) και, σε περίπτωση που το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα και δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στις διατάξεις του Κώδικα, με βάση τις κατ` αποκοπήν αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι (βλ. τα ποσά αμοιβών σε ευρώ που αναφέρονται για παράσταση επί αγωγής ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου κλπ.). Τέλος, επί αίτησης για τον καθορισμό αποζημίωσης λόγω αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, που είναι αποτιμητή σε χρήμα και προσομοιάζει με κύρια αγωγή, η σύνταξη προτάσεων εναγομένου αμείβεται με τον ίδιο τρόπο, όπως η σύνταξη προτάσεων εναγομένου επί κύριας αγωγής (πρβλ. ΚΛ. Ι Τμ. Ε.Σ. 241/2013).

ΙΙΙ. Ο ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α΄ 87) ορίζει στο άρθρο 72 ότι: «1. Η οικονομική επιτροπή ... Ειδικότερα έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) ... ιε) αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και για την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους, είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία, είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια. Μπορεί επίσης να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 281 του Κ.Δ.Κ. ...», ενώ ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α΄ 114), ορίζει στο άρθρο 281 ότι: «1. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι, που διορίζονται από Δήμο ή Κοινότητα αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων που ισχύουν κάθε φορά. ... 3. Για την

εξώδικη ή δικαστική αντιμετώπιση νομικών ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία ή σπουδαιότητα και απαιτούν εξειδικευμένη νομική γνώση ή εμπειρία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου κατά παρέκκλιση των προηγούμενων παραγράφων. ...». Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες ενόψει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της οικονομικότητας (βλ. άρθρο 1 του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού, ν. 2362/1995, Α΄ 247, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3871/2010, Α΄ 141), που επιβάλλουν την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α με την κατά το δυνατόν μικρότερη επιβάρυνση του προϋπολογισμού τους (βλ. πράξεις Ι Τμ. Ε.Σ. 45/2011, IV Τμ. 50/2005), προκύπτει ότι με αιτιολογημένη απόφαση της οικονομικής επιτροπής είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση από δήμο σε δικηγόρο του χειρισμού συγκεκριμένων εξώδικων ή δικαστικών υποθέσεων, που έχουν ιδιαίτερη σημασία και, σωρευτικά, απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Λόγω του εξαιρετικού της χαρακτήρα, η απόφαση για την ανάθεση της εντολής απαιτείται να διαλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, με την οποία να καταδεικνύεται τόσο η αδυναμία του δικηγόρου που υπηρετεί στο δήμο με πάγια αντιμισθία να χειριστεί τις συγκεκριμένες υποθέσεις, όσο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των υποθέσεων που τις καθιστούν ιδιαίτερα σημαντικές για τα συμφέροντα του δήμου και το είδος των ειδικών γνώσεων ή της εμπειρίας που επιβάλλουν τον χειρισμό τους από εξωτερικό δικηγόρο (βλ. πρ. Ι Τμ. Ε.Σ. 98, 132/2012, 185/2011, 163/2010). Στην περίπτωση αυτή, η αμοιβή του δικηγόρου δύναται να καθορίζεται κατά παρέκκλιση των αμοιβών που ορίζονται από τον Κώδικα Δικηγόρων, με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Μετά δε την έναρξη ισχύος του νέου Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013), με τον οποίο καθιερώθηκε, κατά τα ανωτέρω, σύστημα συμβατικής ελευθερίας, το ποσό της αμοιβής του πληρεξούσιου δικηγόρου επιτρέπεται να ορίζεται τόσο ανώτερο, όσο και κατώτερο από τις αναφερόμενες στον Κώδικα αυτό αμοιβές (βλ. αιτιολογική έκθεση του Κώδικα, πρβλ. Κλ. Ι Τμ. 65/2014 επί των μεταβατικών διατάξεων του ν. 3919/2011). Περαιτέρω, ναι μεν ο προσδιορισμός της αμοιβής του πληρεξούσιου δικηγόρου ανήκει στη διακριτική ευχέρεια του δημοτικού συμβουλίου, πλην όμως η άσκηση της ευχέρειας αυτής ελέγχεται ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της, δηλαδή ως προς την υπέρβαση του εύλογου, βάσει των ειδικών περιστάσεων, μέτρου της δαπάνης (βλ. πρ. Ι Τμ. Ε.Σ. 132/2012, 163/2010). Κριτήρια δε για τον έλεγχο της διακριτικής ευχέρειας του δημοτικού συμβουλίου, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και τα δεδομένα της κοινής πείρας, αποτελούν οι εξειδικευμένες νομικές γνώσεις ή η εμπειρία που απαιτείται, η πρωτοτυπία των νομικών ζητημάτων που ενδεχομένως ανακύπτουν, η πολυπλοκότητα του πραγματικού της υπόθεσης, ο δυσεπίλυτος χαρακτήρας της και η σπουδαιότητά της για τα συμφέροντα του Δήμου

(πρβλ. πρακτικά Κλ. Ι Τμ. Ε.Σ. 10ης Συν./10.6.2014). Επίσης, μετά την έναρξη ισχύος του νέου Κώδικα Δικηγόρων, κριτήριο για τον έλεγχο της διακριτικής ευχέρειας του δημοτικού συμβουλίου αποτελεί και η υπερβολική απόκλιση προς τα πάνω της καθορισθείσας αμοιβής σε σχέση με την οριζόμενη στον Κώδικα ως νόμιμη σε περίπτωση έλλειψης συμφωνίας μεταξύ δικηγόρου και εντολέα, δεδομένου ότι η νόμιμη αμοιβή, που καθορίζεται από τον Κώδικα και αναπροσαρμόζεται με προεδρικό διάταγμα, αποτυπώνει την αξιολογική εκτίμηση του νομοθέτη και της κανονιστικώς δρώσας Διοίκησης για το εύλογο της δικηγορικής αμοιβής σε δεδομένο χρόνο και οικονομικές συνθήκες. Τέλος, προϋπόθεση για την καταβολή της δικηγορικής αμοιβής είναι η προηγούμενη εκτέλεση από τον δικηγόρο των σχετικών εργασιών, γεγονός που αποδεικνύεται με την προσκόμιση των δικαιολογητικών εκκαθάρισης της δαπάνης (βλ. πρ. Ι Τμ. Ε.Σ. 132/2012). Η εκτέλεση δε αυτή μπορεί να αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο δικαιολογητικό, όπως δικαστικές αποφάσεις, πρακτικά δικαστηρίων, γραμμάτια προείσπραξης, κατατεθείσες προτάσεις κλπ. (πρβλ. πρ. Ι Τμ. Ε.Σ. 179/2012, 144/2011).

ΙΙΙ. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα πληρωμής προκύπτουν τα εξής: Κατόπιν της από 23.9.2013 προσφοράς αμοιβών του δικηγόρου …. και της από 24.10.2013 γνωμοδότησης του υπηρετούντος με πάγια αντιμισθία δικηγόρου του Δήμου, με την 403/25.10.2013 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ... - ... δόθηκε εντολή στον δικηγόρο …. να εκπροσωπήσει τον Δήμο σε 13 υποθέσεις ενώπιον των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων, με την αιτιολογία ότι ο δικηγόρος που απασχολείται στον Δήμο με πάγια αντιμισθία είναι μόνο ένας και έχει επιφορτιστεί με μεγάλο όγκο υποθέσεων που αφορούν σε πράξεις εφαρμογής και αντιμετώπιση σωρείας κατασχέσεων, δηλαδή ιδιαίτερα χρονοβόρων διαδικασιών, ότι οι δικαστικοί χειρισμοί των ανατεθεισών υποθέσεων, που σχετίζονται με την αναγνώριση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της ακίνητης περιουσίας του Δήμου, απαιτούν εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία, καθώς και ότι, μετά από έρευνα που έγινε, κατάλληλος δικηγόρος κρίθηκε ο …., που διαθέτει εξειδικευμένη εμπειρία και γνώση για τις επίμαχες υποθέσεις (βλ. όμοια αιτιολογία στην από 24.10.2013 γνωμοδότηση του δικηγόρου με πάγια αντιμισθία του Δήμου). Ακολούθως, με την 289/30.10.2013 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου ... - ... καθορίσθηκε η αμοιβή του δικηγόρου για κάθε επιμέρους υπόθεση, ανερχόμενη συνολικά στο ποσό των 19.900 ευρώ πλέον Φ.Π.Α., με την ίδια αιτιολογία που αναφέρεται στην προαναφερθείσα απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, και υπογράφηκε το από 4.11.2013 ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ του Δημάρχου και του ανωτέρω δικηγόρου, με το οποίο συμφωνήθηκε η ίδια αμοιβή. Σε εκτέλεση δε των ανωτέρω αποφάσεων εκδόθηκε το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα,

ποσού 17.220 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.), που αφορά στην πληρωμή του δικηγόρου για τη διεκπεραίωση των ακόλουθων υποθέσεων (9 από τις 13 ανατεθείσες): 1) αγωγή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «... ΑΕΒΕ» κατά του δημοτικού ν.π.δ.δ. «Δημοτικά Γυμναστήρια - Γήπεδα ...» (και ήδη μετά από καθολική διαδοχή κατά του Δήμου ... - Αγίου Ρέντη, βλ. Φ.Ε.Κ. Β΄ 1344/16.6.2011) ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών (διαδικασία μικροδιαφορών, δικάσιμος της 12.11.2013), με αγωγικό αίτημα ποσού 1.880,42 ευρώ, που αφορά στην μη καταβολή του τιμήματος από την πώληση χημικών προϊόντων. Εντέλλεται αμοιβή 600 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 138 ευρώ για παράσταση και προτάσεις, ενώ επισυνάπτεται βεβαίωση του Γραμματέα του Ειρηνοδικείου Αθηνών ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε για λογαριασμό του Δήμου κατά την ανωτέρω δικάσιμο, καθώς και αντίγραφο των προτάσεων του Δήμου χωρίς σφραγίδα κατάθεσης, 2) αίτηση ακύρωσης του … κ.α. κατά του Ελληνικού Δημοσίου, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών - Πειραιώς και του Δήμου ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά (δικάσιμος της 19.11.2013), που αφορά σε πράξεις αναλογισμού λόγω ρυμοτόμησης και προσκύρωσης οικοπέδου. Εντέλλεται αμοιβή 2.100 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 483 ευρώ για παράσταση, ενώ επισυνάπτεται βεβαίωση του Γραμματέα του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε για λογαριασμό του Δήμου κατά την ανωτέρω δικάσιμο, 3) αγωγή της …. κατά του Δήμου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (τακτική διαδικασία, δικάσιμος της 20.11.2013), με αγωγικό αίτημα ποσού 130.203,19 ευρώ, που αφορά σε αποζημίωση δημοτικής υπαλλήλου για διαφορές αποδοχών, δικαστικά έξοδα ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και ηθική βλάβη, λόγω μη νόμιμης κατάταξής της σε θέση κατηγορίας Υ.Ε. αντί Τ.Ε. Εντέλλεται αμοιβή 1.400 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 322 ευρώ για παράσταση και προτάσεις, ενώ επισυνάπτεται αντίγραφο του πινακίου της δικασίμου της 20.11.2013, στο οποίο αναφέρεται ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε και κατάθεσε προτάσεις, 4) αίτηση αναστολής εκτέλεσης του ν.π.δ.δ. «Κοινωνική Προστασία και Αλληλεγγύη Δήμου ... - ...» κατά κατασχετήριας έκθεσης ιδιωτών εις χείρας της τραπεζικής εταιρείας «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (δικάσιμος της 20.11.2013), που αφορά σε αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του ν.π.δ.δ. για την είσπραξη οφειλόμενων μισθωμάτων. Εντέλλεται αμοιβή 800 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 184 ευρώ για παράσταση και προτάσεις (σημείωμα), ενώ επισυνάπτεται το σημείωμα του Δήμου χωρίς σφραγίδα κατάθεσης και απόσπασμα απόφασης επί της αίτησης, από το οποίο προκύπτει ότι κατά την ανωτέρω δικάσιμο παραστάθηκε ο φερόμενος ως δικαιούχος, όχι όμως ότι κατέθεσε σημείωμα, 5) αίτηση καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας του … κατά του Δήμου ενώπιον του Εφετείου Πειραιά (δικάσιμος της 21.11.2013), ποσού 1.007.680 ευρώ, που αφορά σε απαλλοτρίωση ακινήτου λόγω ρυμοτόμησης. Εντέλλεται

αμοιβή 2.100 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 483 ευρώ για παράσταση και προτάσεις, ενώ επισυνάπτεται βεβαίωση της Γραμματέως του Εφετείου Πειραιά ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε κατά την ανωτέρω δικάσιμο και αντίγραφο προτάσεων του Δήμου χωρίς σφραγίδα κατάθεσης, 6) έφεση του … κ.α. κατά του Δήμου ενώπιον του Εφετείου Αθηνών (δικάσιμος της 3.12.2013), που αφορά σε αγωγή μονιμοποιηθέντων συμβασιούχων κατά του Δήμου για διαφορές αποδοχών κατά το χρονικό διάστημα πριν την μονιμοποίησή τους. Εντέλλεται αμοιβή 600 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 138 ευρώ για παράσταση και προτάσεις, ενώ επισυνάπτεται το δικόγραφο της έφεσης, χωρίς σε αυτό να αναφέρεται το αιτούμενο συνολικό ποσό, βεβαίωση της Γραμματέως του Εφετείου Αθηνών ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε κατά την ανωτέρω δικάσιμο και αντίγραφο προτάσεων του Δήμου χωρίς σφραγίδα κατάθεσης. Σημειωτέον ότι η 289/30.10.2013 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου αναφέρεται σε αγωγή ποσού 100.000 ευρώ, χωρίς όμως το ποσό αυτό να επιβεβαιώνεται από τα συνημμένα δικαιολογητικά, 7) αίτηση καθορισμού αποζημίωσης επικειμένων λόγω ρυμοτόμησης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «… ΑΒΕΕ» κατά του Δήμου ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (δικάσιμος της 6.12.2013), ποσού 308.725 ευρώ. Εντέλλεται αμοιβή 800 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 184 ευρώ για παράσταση και προτάσεις, ενώ επισυνάπτεται αντίγραφο του πινακίου της δικασίμου της 6.12.2013, στο οποίο αναφέρεται ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε, όχι όμως ότι κατάθεσε προτάσεις, καθώς και αντίγραφο προτάσεων του Δήμου χωρίς σφραγίδα κατάθεσης, 8) αγωγή του … κατά του Δήμου ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (τακτική διαδικασία, δικάσιμος της 13.12.2013), με αγωγικό αίτημα 97.435 ευρώ, που αφορά σε αγωγή αποζημίωσης υπαλλήλου του Δήμου, βάσει του άρθρου 57 Α.Κ., για δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε και ηθική βλάβη που υπέστη λόγω μηνύσεων και αγωγών δημότη εναντίον του κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Εντέλλεται αμοιβή 1.400 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 322 ευρώ για παράσταση και προτάσεις, ενώ επισυνάπτεται αντίγραφο του πινακίου της δικασίμου της 13.12.2013, στο οποίο αναφέρεται ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε, όχι όμως ότι κατάθεσε προτάσεις, και αντίγραφο προτάσεων του Δήμου χωρίς σφραγίδα κατάθεσης, 9) δύο εφέσεις των … ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά (δικάσιμος της 19.12.2013, πινάκια 5 και 21), που αφορούν αντίστοιχες αγωγές αποζημίωσης κατά του Δήμου για παράνομες πράξεις της πολεοδομικής υπηρεσίας κατά τη διαδικασία χορήγησης οικοδομικών αδειών, βάσει του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ. Εντέλλεται αμοιβή 4.200 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 966 ευρώ για παράσταση και προτάσεις, ενώ επισυνάπτονται τα δικόγραφα των εφέσεων, χωρίς σε αυτά να αναφέρονται τα αιτούμενα με τις αγωγές συνολικά ποσά, βεβαίωση της Γραμματέως του Εφετείου Πειραιά ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος παραστάθηκε κατά τη συζήτηση των εφέσεων στην ανωτέρω

δικάσιμο, καθώς και αντίγραφα προτάσεων του Δήμου χωρίς σφραγίδα κατάθεσης. Σημειωτέον ότι τα αντίγραφα προτάσεων του Δήμου αναφέρουν ότι τα αιτήματα των δυο αγωγών ανέρχονται σε 10.000 και 308.342,65 ευρώ (14.872,37 ευρώ για ζημία και 293.470,28 ευρώ για ηθική βλάβη) για κάθε εκκαλούντα, χωρίς όμως τα ποσά αυτά να επιβεβαιώνονται από τα συνημμένα δικαιολογητικά. Επισημαίνεται ότι τα ποσά που εκκαθαρίζονται ανά υπόθεση με το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα είναι ίδια με αυτά που αναφέρονται στην από 23.9.2013 προσφορά αμοιβών του φερόμενου ως δικηγόρου, στην 289/30.10.2013 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και στο από 4.11.2013 ιδιωτικό συμφωνητικό. Τέλος, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην έκθεση διαφωνίας και το έγγραφο επανυποβολής του χρηματικού εντάλματος, ο φερόμενος ως δικαιούχος υπηρετούσε με πάγια αντιμισθία στον Δήμο ... από το έτος 1985 μέχρι το τέλος του έτους 2012, ενώ στον συνενωθέντα Δήμο ... - ... υπηρετούσε κατά το έτος 2013 ένας δικηγόρος με πάγια αντιμισθία, έναντι πρόβλεψης 6 θέσεων δικηγόρων στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Φ.Ε.Κ. Β΄ 2531/7.11.2011).

V. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες νομικές σκέψεις, το Κλιμάκιο κρίνει ότι: α) η 403/25.10.2013 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ... - ... για την ανάθεση των επίμαχων υποθέσεων δεν έχει νόμιμη αιτιολογία ως προς την αδυναμία του υπηρετούντος στον Δήμο δικηγόρου να τις διεκπεραιώσει, καθόσον αναφέρεται αορίστως στον φόρτο εργασίας του υπηρετούντος δικηγόρου, χωρίς να εξειδικεύεται ο αριθμός των λοιπών εργασιών που αυτός είχε να διεκπεραιώσει κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα (Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2013), ούτε να γίνεται επίκληση συγκεκριμένων στοιχείων. Ελλείψει δε των στοιχείων αυτών της αιτιολογίας, δεν επαρκεί, προς αιτιολόγηση της ανάθεσης, η επίκληση της ελλιπούς στελέχωσης της νομικής υπηρεσίας του Δήμου. Περαιτέρω, ως προς τις υποθέσεις 1, 3, 4, 6, 8 και 9, η 403/25.10.2013 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής δεν έχει νόμιμη αιτιολογία ως προς τη σοβαρότητα των υποθέσεων που επιβάλλει την ανάθεσή τους, αφού αυτές δεν σχετίζονται με το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ακίνητης περιουσίας του Δήμου, όπως εσφαλμένα αναφέρεται στην απόφαση, ούτε ως προς την τυχόν έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας του υπηρετούντος δικηγόρου και την ανάγκη να αναλάβει τις υποθέσεις ο φερόμενος ως δικαιούχος. Επισημαίνεται δε ότι από τα συνημμένα δικαιολογητικά δεν προκύπτει ότι έγινε έρευνα και για άλλους δικηγόρους, όπως αναφέρεται στην απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, ούτε ότι ελήφθησαν και άλλες προσφορές δικηγόρων. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος διαφωνίας είναι βάσιμος, β) η 289/30.10.2013 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου ... - ... για τον προσδιορισμό της αμοιβής του φερόμενου ως δικαιούχου είναι μη νόμιμη ως προς τις υποθέσεις 1 και 4, λαμβανομένης υπόψη και της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης, καθώς οι

υποθέσεις αυτές δεν παρουσιάζουν δυσχερή νομικά ζητήματα, ούτε απαιτούν εξειδικευμένες νομικές γνώσεις (μη εξόφληση τιμήματος πώλησης, αίτηση αναστολής εκτέλεσης κατά κατασχετήριας έκθεσης), ενώ η καθορισθείσα αμοιβή (600 ευρώ για την υπόθεση 1 και 800 ευρώ για την υπόθεση 4) υπερβαίνει κατά πολύ την νόμιμη αμοιβή που ορίζεται από τον Κώδικα Δικηγόρων σε περίπτωση έλλειψης συμφωνίας (νόμιμη αμοιβή για υπόθεση 1: 64 ευρώ για παράσταση και 1.880,42 ευρώ Χ 2% = 37,6 ευρώ για προτάσεις εναγομένου ενώπιον του Ειρηνοδικείου, για υπόθεση 4: 134 ευρώ για παράσταση ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου και 102 ευρώ για προτάσεις - σημείωμα). Περαιτέρω, ως προς την υπόθεση 2, η καθορισθείσα αμοιβή (2.100 ευρώ) είναι μη νόμιμη, καθόσον αφορά μεν σε δυσχερέστερο ζήτημα πολεοδομικής φύσης, υπερβαίνει όμως κατά πολύ τη νόμιμη αμοιβή που ορίζεται από τον Κώδικα Δικηγόρων σε περίπτωση έλλειψης συμφωνίας (νόμιμη αμοιβή για υπόθεση 2: 256 ευρώ για παράσταση ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου). Επίσης, ως προς τις υποθέσεις 6 και 9, η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου δεν ερείδεται στα στοιχεία του φακέλου και είναι, ως εκ τούτου, πλημμελώς αιτιολογημένη, καθώς στα συνημμένα δικαιολογητικά δεν περιέχονται σαφή στοιχεία ως προς την αξία του αντικειμένου των δικών, ώστε να κριθεί αν το ανωτέρω όργανο άσκησε νομίμως την διακριτική του ευχέρεια. Αντιθέτως, η απόφαση δεν υπερβαίνει το προσήκον μέτρο ως προς τις λοιπές υποθέσεις, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου τους (αγωγές αποζημίωσης υπαλλήλων λόγω μη νόμιμων ενεργειών του Δήμου, πολεοδομικές υποθέσεις, υποθέσεις καθορισμού αποζημίωσης λόγω απαλλοτρίωσης) και του γεγονότος ότι η καθορισθείσα αμοιβή (1.400 ευρώ για την υπόθεση 3, 2.100 για την υπόθεση 5, 800 ευρώ για την υπόθεση 7 και 1.400 ευρώ για την υπόθεση 8) είναι σημαντικά μικρότερη από τη νόμιμη αμοιβή που ορίζεται από τον Κώδικα Δικηγόρων (νόμιμη αμοιβή για υπόθεση 3: 130.203,19 Χ 2%= 2.604 ευρώ για προτάσεις εναγομένου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου και 235 ευρώ για παράσταση, υπόθεση 5: 1.007.680 ευρώ Χ 1 % Χ 2 λόγω δεύτερου βαθμού = 20.153,60 ευρώ για προτάσεις εναγομένου ενώπιον του Εφετείου και 192 ευρώ για παράσταση, υπόθεση 7: 308.725 ευρώ Χ 1,5% = 4.630,87 ευρώ για προτάσεις εναγομένου ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου και 96 ευρώ για παράσταση, υπόθεση 8: 97.435 ευρώ Χ 2% = 1.948,70 ευρώ για προτάσεις εναγομένου ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου και 171 ευρώ για παράσταση). Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος διαφωνίας είναι εν μέρει βάσιμος, γ) η δαπάνη είναι μη κανονική ως προς την αμοιβή για κατάθεση προτάσεων στις υποθέσεις 1, 4, 5, 6, 7, 8 και 9, καθώς από τα συνημμένα δικαιολογητικά δεν προκύπτει ότι ο φερόμενος ως δικαιούχος κατέθεσε πράγματι προτάσεις κατά τη συζήτησή τους, χωρίς να αρκούν προς τούτο τα προσκομισθέντα φωτοαντίγραφα προτάσεων, αφού δεν φέρουν σφραγίδα κατάθεσης. Περαιτέρω, ως προς τις υποθέσεις 6 και 9, η δαπάνη είναι μη κανονική και για τον

πρόσθετο λόγο ότι, όπως προαναφέρθηκε, δεν επισυνάπτονται πλήρη δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτουν τα ποσά των αγωγικών αιτημάτων, ώστε να μπορεί να κριθεί αν καθορίσθηκε νόμιμα η αμοιβή του φερόμενου ως δικαιούχου. Αντιθέτως, μόνη η μη προσκόμιση των οικείων γραμματίων προείσπραξης δεν δημιουργεί ζήτημα κανονικότητας της δαπάνης, καθόσον η εκτέλεση των εργασιών είναι δυνατόν να αποδειχθεί και από άλλα πρόσφορα δικαιολογητικά, ενώ ζήτημα κανονικότητας δεν προκύπτει ούτε από το άρθρο 61 του Κώδικα Δικηγόρων, όπως προβάλλει η Επίτροπος, αφού το άρθρο αυτό αφορά σε διαφορετικά ζητήματα της διαδικασίας προείσπραξης της δικηγορικής αμοιβής. Συνεπώς, ο τρίτος λόγος διαφωνίας είναι εν μέρει βάσιμος.

VI. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η εντελλόμενη δαπάνη είναι μη νόμιμη και το ελεγχόμενο χρηματικό ένταλμα πληρωμής δεν πρέπει να θεωρηθεί.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι το 849, οικονομικού έτους 2013, χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Δήμου ... - ... δεν πρέπει να θεωρηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΖΩΗ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΠΑΚΕΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΣΠΑΣΙΑ ΜΠΑΜΠΑΡΟΥΤΣΗ

© Νομοτέλεια, Ηπείρου 13, Αθήνα, τηλ. 210 8227952, fax 210 8843339, support@nomotelia.gr